

Hoàn thiện pháp luật về tiếp cận thông tin trong giai đoạn mới

17:31 06/02/2026

Sau gần 8 năm thi hành, Luật Tiếp cận thông tin đã góp phần nâng cao tính công khai, minh bạch và bảo đảm quyền của người dân, song vẫn còn những hạn chế trước yêu cầu chuyển đổi số và phát triển Chính phủ số. Do đó, cần thiết hoàn thiện pháp luật về tiếp cận thông tin đáp ứng yêu cầu giai đoạn phát triển mới.

Thư trưởng Bộ Tư pháp Nguyễn Thanh Ngọc phát biểu tại Hội thảo.
Ảnh: VGP/DA

Mới đây, tại Hà Nội, Tạp chí Dân chủ và Pháp luật phối hợp với Cục Pháp luật hình sự-hành chính và Quản lý xử lý vi phạm hành chính (Bộ Tư pháp) tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề "Hoàn thiện pháp luật về tiếp cận thông tin nhằm bảo đảm thực hiện hiệu quả quyền tiếp cận thông tin của công dân trong giai

đoạn mới".

Sớm nhận diện, tháo gỡ bất cập của Luật Tiếp cận thông tin

Phát biểu khai mạc, Thứ trưởng Bộ Tư pháp Nguyễn Thanh Ngọc nhấn mạnh, công tác xây dựng và hoàn thiện pháp luật hiện nay đang được triển khai trong bối cảnh Đảng và Nhà nước ban hành nhiều nghị quyết quan trọng, đặc biệt là Nghị quyết số 66-NQ/TW ngày 30/4/2025 của Bộ Chính trị, thể hiện rõ tư duy đổi mới trong xây dựng pháp luật theo hướng kịp thời tháo gỡ các "điểm nghẽn", khơi thông nguồn lực cho phát triển.

Theo Thứ trưởng, Luật Tiếp cận thông tin là đạo luật có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, trực tiếp bảo đảm quyền con người, quyền công dân trong quản lý nhà nước và đời sống xã hội. Sau gần 8 năm thi hành (từ ngày 01/7/2018), Luật đã phát huy nhiều tác động tích cực, góp phần nâng cao tính công khai, minh bạch trong hoạt động của cơ quan nhà nước, tăng cường sự tham gia của người dân vào quá trình xây dựng và phát triển đất nước.

Tuy nhiên, thực tiễn thi hành tại các bộ, ngành, địa phương cho thấy Luật Tiếp cận thông tin hiện hành vẫn còn một số hạn chế, vướng mắc, chưa theo kịp yêu cầu quản lý trong bối cảnh chuyển đổi số, phát triển Chính phủ điện tử, Chính phủ số và nhu cầu tiếp cận thông tin ngày càng cao của người dân.

Trên cơ sở đó, trong Chương trình lập pháp năm 2026, Bộ Tư pháp được giao nhiệm vụ chủ trì xây dựng Luật Tiếp cận thông tin (sửa đổi), trình Quốc hội khóa XVI xem xét tại Kỳ họp thứ hai.

Thứ trưởng cho rằng, việc sửa đổi Luật cần được nghiên cứu toàn diện, có cơ sở khoa học và thực tiễn vững chắc, bảo đảm sự đồng bộ với các luật có liên quan đang được sửa đổi, bổ sung trong thời gian tới.

5 chính sách lớn của dự án Luật Tiếp cận thông tin (sửa đổi)

Thông tin tại Hội thảo, bà Đỗ Thị Huệ, đại diện Cục Pháp luật hình sự-hành chính và Quản lý xử lý vi phạm hành chính cho biết, Chính phủ đã thông qua 05 chính sách định hướng lớn đối với dự án Luật Tiếp cận thông tin (sửa đổi).

Theo đó, dự thảo Luật tập trung vào việc mở rộng chủ thể có trách nhiệm cung cấp thông tin, bao gồm cơ quan nhà nước và các đơn vị sự nghiệp công lập cung cấp dịch vụ công cơ bản, thiết yếu; điều chỉnh trách nhiệm cung cấp thông tin của UBND cấp xã theo hướng làm rõ phạm vi thông tin do cấp xã trực tiếp tạo ra; mở rộng danh mục thông tin phải công khai theo hướng bảo đảm thống nhất với các luật chuyên ngành.

Dự thảo Luật cũng điều chỉnh phạm vi thông tin công dân không được tiếp cận hoặc tiếp cận có điều kiện, đồng thời đa dạng hóa phương thức cung cấp thông tin, kết hợp giữa hình thức truyền thống và ứng dụng công nghệ số nhằm tạo thuận lợi tối đa cho người dân.

Tại Hội thảo, các đại biểu bày tỏ sự thống nhất cao với các chính sách sửa đổi Luật, đồng thời chia sẻ nhiều khó khăn, vướng mắc phát sinh trong quá trình tổ chức thực hiện Luật Tiếp cận thông tin tại cơ sở.

Quang cảnh Hội thảo. Ảnh: VGP/DA

Đại diện Liên đoàn Luật sư Việt Nam cho rằng, việc sửa đổi Luật cần tiếp cận theo hướng toàn diện, không chỉ dừng ở việc số hóa các quy định hiện hành mà cần xây dựng khuôn khổ pháp lý bao trùm, bảo đảm quyền tiếp cận thông tin cho mọi đối tượng, trong đó có người khuyết tật. Các giải pháp như đa dạng hóa phương thức cung cấp thông tin, mở rộng chủ thể hỗ trợ tiếp cận thông tin, hoàn thiện điều kiện về chi phí và hạ tầng kỹ thuật cần được quan tâm đúng mức.

Một số ý kiến từ thực tiễn địa phương cũng đề xuất làm rõ khái niệm "thông tin tư pháp", xác định ranh giới giữa thông tin hành chính và thông tin phát sinh trong hoạt động tư pháp; đồng thời hoàn thiện cơ chế hướng dẫn thi hành Luật phù hợp với điều kiện của các địa bàn miền núi, biên giới, vùng đồng bào dân tộc thiểu số.

Phát biểu kết luận Hội thảo, Thứ trưởng Nguyễn Thanh Ngọc ghi nhận và đánh giá cao các ý kiến đóng góp thẳng thắn, trách nhiệm, xuất phát từ thực tiễn

quản lý và áp dụng pháp luật.

Các ý kiến tập trung vào nhiều nhóm vấn đề quan trọng như mở rộng phạm vi chủ thể cung cấp thông tin; phân loại rõ hơn các nhóm thông tin được tiếp cận; xác định trách nhiệm của cơ quan trong việc tạo lập và cung cấp thông tin; ứng dụng công nghệ trong tiếp cận thông tin; hoàn thiện quy trình tiếp nhận, xử lý yêu cầu cung cấp thông tin; bảo đảm hài hòa giữa yêu cầu bảo mật và quyền tiếp cận thông tin của công dân; tăng cường trách nhiệm giải trình và bảo đảm tính thống nhất với các luật chuyên ngành.

Thứ trưởng khẳng định, Ban Soạn thảo sẽ nghiêm túc tổng hợp, nghiên cứu, tiếp thu đầy đủ các ý kiến tại Hội thảo để hoàn thiện dự thảo Luật Tiếp cận thông tin (sửa đổi), báo cáo cấp có thẩm quyền xem xét theo đúng quy trình.

Theo chinhphu.vn